

КОНТЕНТ ДИТЯЧОГО ТЕЛЕВІЗІЙНОГО КАНАЛУ “ПЛЮСПЛЮС”: ФУНКЦІОНАЛЬНЕ СПРЯМУВАННЯ

У статті висвітлено контент спеціалізованого дитячого каналу “ПЛЮСПЛЮС”, а також результати типологічного аналізу ефірного наповнення каналу за функціональним спрямуванням. Запропоновано поділ контенту за такими типами: розважально-виховний, пізнавально-навчальний, пізнавально-освітній, розважальний. Акцентовано на визначенні дитячої телевізійної програми, окреслено різницю між мультиплікацією і анімацією. У контексті питання про користь перегляду дитячого телебачення згадано комунікаційну технологію “ед’ютейнмент” (“Освіта+розвага”).

Ключові слова: дитячий телеканал, контент, програма, мультфільм, анімація, типізація.

I. Вступ

В український телевізійний ефір протягом 2012 р. вийшли одразу два спеціалізовані дитячі канали – “Піксель” медіагрупи “Інтер” (15.04.2012 р.) та “ПЛЮСПЛЮС” медіахолдингу “1+1 media” (04.08.2012 р.). Обидва з позиціонуванням: дитячий телеканал для сімейного перегляду. Проте “Піксель” було створено для найменших глядачів (0–6 років), тоді як “ПЛЮСПЛЮС” – для аудиторії більш старшого віку (до 14 років).

У цій науковій розвідці детально проаналізовано контент телеканалу “ПЛЮСПЛЮС” щодо його функціонального спрямування. Попередньо було підготовлено наукову статтю про передумови створення та практику функціонування телевізійних каналів “Пікселя” і “ПЛЮСПЛЮС” [4], а також в окремій публікації описано аналогічне дослідження контенту телеканалу “Піксель”.

Історіографічну базу становлять дослідження експертів про дитяче телебачення, а також про мультиплікаційні фільми й анімацію, здійснені В. Архіпцевою, О. Білоус, М.Бойко, Н. Даньковою, Ю. Єлісовенком, О. Квашук, К. Кошак, Е. Огар, І. Пенчук, О. Петрунько, Н. Темех, В. Ткач та ін.

Дослідження контенту українського дитячого телеканалу дає можливість отримати нові емпіричні й теоретичні дані в межах роботи над фундаментальною темою “Дитина і телебачення”, яка не втрачає своєї ваги та значення вже кілька десятиліть, а навпаки, з укріпленням позицій електронної доби, отримує все більше приводів для наукового пошуку, аналізу та прогнозу.

Новизна полягає в тому, що український дитячий телеканал “ПЛЮСПЛЮС”, який почав мовлення у серпні 2012 р., досі не став предметом наукових розвідок. Вперше проаналізовано контент телеканалу та проведено типологічний аналіз його програм за функціональним спрямуванням.

II. Постановка завдання

Метою статті є вивчення ефірного матеріалу телеканалу “ПЛЮСПЛЮС”, а також виявлення його навчально-виховного, освітньо-пізнавального й соціалізуючого потенціалу. Досягнення поставленої мети реалізується через виконання таких завдань:

- здійснити систематизований огляд наукової літератури, дотичної до теми дослідження;
- з’ясувати, які програми відносяться до дитячого телевізійного продукту;
- дати визначення поняттям “мультиплікація” та “анімація”, з’ясувати різницю між ними;
- проаналізувати контент телеканалу “ПЛЮСПЛЮС”, зосередивши увагу на типізації програм за функціональним спрямуванням.

Для розв’язання поставлених завдань було використано такі методи дослідження: аналіз наукової літератури за обраним напрямом дослідження та аналіз відеоматеріалів обраного телеканалу; контент-моніторинг для автоматизованого пошуку інформації в Інтернеті; метод спостереження; метод типологічного аналізу; описовий метод.

III. Результати

Кожна розвинута країна, яка дбає про майбутнє, повинна мати в ефірі канал для дитячого перегляду, який є осередком найкращих зразків контенту навчально-виховного та пізнавально-освітнього спрямування. “Сучасне суспільство свої надії на майбутнє пов’язує з підростаючим поколінням, тому опікується його освітою та вихованням, що багато в чому залежить від участі в цьому процесі масових і мобільних засобів інформації, особливо телебачення, яке визначає і формує погляди, смаки, пріоритети, запити дитини” [12, с. 5]. Діти проводять перед екраном телевізора багато часу, тож недопустимою є думка про те, що вони не отримують під час перегляду програм знань

та умінь, які можуть бути їм корисними з точки зору виховання, освіти та соціалізації.

Українська дослідниця Катерина Кошак, яка вивчала принципи створення телепрограм для дитячо-юнацької аудиторії, у підсумку до своєї роботи зазначила, що “вони повинні сприяти розвитку та поширенню телебачення, яке інтелектуально збагачує світ дитини, навчає, знайомить з цікавими історичними та науковими фактами, допомагає обрати улюблену професію, зрештою – життєвий шлях, а не тільки розважає та заповнює вільний час”, а також “для сучасного вітчизняного дитячого телебачення актуальним є питання створення таких програм, які мають бути спрямовані на цілісний, всебічний та гармонійний розвиток особистості дитини, на духовне становлення, інтелектуальну освіту, фізичне, соціальне та патріотичне виховання юних громадян України” [8, с. 44].

Експертна думка говорить про те, що дитячий телепродукт охоплює:

- програми для дітей (спеціалізовані форматні програми (передачі), створені для дитячої аудиторії з урахуванням вікових особливостей та уподобань);
- програми про дітей (тематично спрямовані на всебічне висвітлення життя дітей);
- програми за безпосередньою участю дітей (у створенні яких активну участь беруть діти як актори, виконавці, творці та журналісти) [7, с. 31; 11, с. 222].

Розгорнуте визначення “дитячій телевізійній програмі” дає К.О. Кошак, – це “усталений тип телевізійної творчості, тобто потік взаємозв’язаних зорових образів і звукових імпульсів, що відтворюють на екрані реальні події або підготовлену студією ігрову сцену, розраховану на аудиторію віком до 18 років і характеризується певним арсеналом художньо-виражальних засобів і специфічним способом осягнення дійсності, пов’язаним із особливостями дитячого світобачення та зумовленим специфічними рисами: урахуванням психологічних особливостей дитячого сприйняття і розуміння; спрямованістю на загальні принципи гуманізму; дотриманням основних дидактичних принципів; мультимедійним підходом; частотою виходу в ефір; тезаурусною пов’язаністю з попереднім випуском” [8, с. 26].

Науковець І.Л. Пенчук виділяє окремо ще й такі програми (передачі), розраховані на дитячу аудиторію, як “аудіовізуальні твори (художні фільми, телесеріали, анімаційні фільми), створені дорослими для потреб дитячої аудиторії” [11, с. 222]. Переважну більшість таких програм на українському телебаченні становлять саме мультиплікаційні або анімаційні продукти, зокрема на дитячому каналі “ПЛЮСПЛЮС” за досліджуваний період (листопад–грудень 2013 р.)

у середньому частка мультфільмів протягом доби становила 75% ефірного часу.

І мультиплікація (лат. multiplication – розмноження, збільшення, зростання), і анімація (лат. animo – оживлення) є видом кіномистецтва, твори якого з’являються шляхом зйомки послідовних фаз руху намальованих або об’ємних об’єктів. Такі твори називають анімаційними або мультиплікаційними фільмами (мультфільмами) [1]. Таким чином, на сьогодні поняття “мультиплікація” та “анімація” вживаються переважно як синоніми. Але так було не завжди.

У Радянському Союзі поняття “анімація” не було популярним і практично не вживалося. Замість нього використовували поняття “мультиплікація”, яке, у свою чергу, не було поширеним в Європі та Америці. Анімацією у пострадянський час почали називати мультфільми після комп’ютеризації процесів їхнього створення. На сьогодні комп’ютерна анімація – це та сама мультиплікація, але майстру вже не потрібно малювати всі послідовні кадри певного руху, досить створити об’єкт і здійснювати з ним потрібні за сценарієм ключові дії, а всі проміжні кадри промальовує комп’ютерна програма.

Мультиплікація та анімація ніколи не конфліктували. Обмін досвідом між аніматорами-мультиплікаторами завжди здійснювався відкрито, техніки й технології не приховувалися, а запозичувалися і популяризувалися. Об’ємна мультиплікація свого часу випередила тривимірну анімацію (3D графіку) на довгий час, і тільки поява та поширення комп’ютерних технологій змусили мультиплікацію здати свої позиції [2].

Дослідники виділяють такі сучасні види анімації: графічна (мальована); об’ємна (матеріальна); пластилінова; сипка; перекладна; голчастий екран; тіньова; комп’ютерна; 3-d; 2-d тощо [3, с. 114–115].

Незважаючи на комп’ютеризацію та технологізацію процесу створення дитячого мультиплікаційного твору, його роль у становленні особистості дитини залишається незмінною: “Мультфільми істотно впливають на емоційний та інтелектуальний розвиток дитини, навчаючи її любити красу й добро, засуджувати насильство і зло, розуміти різницю між реальністю та вигадкою, а також надають допомогу у вирішенні складних ситуацій, що виникають у стосунках між людьми” [9]. Гарний мультфільм для дитини – “незамінне джерело знань, унікальний тренажер для дитячої фантазії, він може надати батькам неоціненну допомогу у вихованні дитини. Наочні та зрозумілі уроки, які в доступній і захоплюючій формі підносять малюкові мультфільм, легко запам’ятовуються і не сприймаються як повчання” [5].

До того ж, іноземна практика використовувати засоби масової інформації з метою

соціальних зрушень і вводити в контекст популярних програм, спрямованих на розважання аудиторії, освітні й соціалізуючі ін'єкції, поширюється і на дитячі телевізійні продукти. Дослідження зарубіжних програм типу "Вулиця Сезам" (Sesame Street), "Телепузики" (Teletubbies), серії "Бейбі ТиBi" (Baby TV), які багато років створюють власні матеріали, користуючись технологією "Освіта+розвага" (edutainment), рясніють висновками щодо позитивних впливів на інтелектуальний, емоційний, фізичний розвиток дітей.

Сьогодні на зарубіжних дитячих каналах широко представлений сегмент пізнавально-розважальних і навчально-виховних анімаційних продуктів, наприклад: "Маленькі Енштейни" (Little Einsteins), "Даша-слідопит" (Dora the Explorer), "Уперед, Дієго, вперед!" (Go, Diego, go!), "Гуппі та бульбашки" (Bubble Guppies), "Команда Умізумі" (Team Umizoomi), "Чудо-звірята" (The Wonder pets) тощо. Телемовці з різних країн, купуючи для свого ефіру популярний закордонний продукт, адаптують переклад під свого глядача, але зміст і форма лишаються оригінальними. Саме вони приваблюють глядача – це говорить про те, що дітям в усьому світі подобаються одні й ті ж самі речі. Батьки вказують також свої симпатії та довіру до такого телевізійного продукту, вбачаючи в ньому позитивний зміст для розвитку своєї дитини. Сучасні умови "відкритого світу" надають батькам можливість замовляти зару-

біжні програми на дисках та отримувати їх поштою, скачувати з Інтернет мережі чи переглядати в режимі онлайн. Та попри швидкі темпи поширення Інтернету, більшість українських сімей все ж залишаються поза мережею. З появою в українському телевізійному ефірі спеціалізованих дитячих каналів "Піксель" та "ПЛЮСПЛЮС" доступ до якісних анімованих пізнавальних продуктів отримала більша частина населення (технічне покриття території близько 65%) [10].

Безпосередні результати типологічного аналізу контенту телеканалу "ПЛЮСПЛЮС" за функціональним спрямуванням подано у табл. 1. *Розважально-виховні* програми спрямовані на соціалізацію, демонстрацію моделей поведінки, встановлення чітких меж "добре"/"погано". *Пізнавально-навчальні* – більшою мірою спонукають дитину до набуття нових знань та умінь, пізнання світу навколо себе, розширення кругозору. *Пізнавально-освітні* – у функціональному плані дещо дублюють пізнавально-навчальні програми; відмінність полягає в тому, що вони дають більш загальні теоретичні уявлення, пропонують поглянути ширше чи глибше, тоді як пізнавально-навчальні наголошують на практичних навичках. *Розважальні* програми мають на меті сприяти відпочинку та насолоді від перегляду. Зауважимо, що спрямування каналу, насамперед, на дитячу аудиторію, зобов'язує мати розважальні риси в усіх своїх програмах.

Таблиця 1

Контент телеканалу "ПЛЮСПЛЮС" (листопад–грудень 2013 р.)

Назва	Зміст	Функціональне спрямування
1	2	3
I. Розважально-виховні		
Американський дракон: Джейк Лонг American Dragon	Пригодницький комедійний мультсеріал про 13-річного хлопчика на ім'я Джейк. Він має фантастичну здатність – перетворюватися у дракона, який володіє дивовижною силою та використовує її у боротьбі зі злом. Виробництво: США	Розвиває фантазію. Демонструє багато різноманітних ситуацій із повсякденного життя підлітка, надаючи підказки, як поводити себе у тій чи тій ситуації. Цей мультсеріал є одним із небагатьох, що заявлений у ефірі для глядача-хлопця
Мій маленький поні: Дружба – це диво My Little Pony: Friendship is magic	Анімаційний серіал розповідає про життя та пригоди казкових поні, пегасів та единорогів, які живуть у дивовижному місті Понівіль країни Еквестрія. Головна героїня розумна та стримана Іскорка завжди віддавала перевагу світу книжок, щоб задовольнити свою нескінчену жагу до знань. Та все змінюється у її житті, коли вона отримує завдання від своєї наставниці, принцеси Еквестрії – Селестії, досліджувати магію дружби. Іскорку приймають у свою різношерсту компанію дівчатка з Понівілю: працелюбна та активна Еплджек, смілива та відважна Веселка, вишукана та граціозна Раріті, ввічлива та сором'язлива Флатершай, гіперактивна та балакуча Пінкіпай. Разом поні, опиняючись у різноманітних ситуаціях, учаться, яким чином з ними справлятися, перемагаючи власні комплекси та часто виправляючи свої ж помилки (як роблять це й люди у своєму повсякденному житті). У зображеному світі Еквестрії будь-яка ситуація завершується тим, що всі щасливі й задоволені, все процвітає та радіє. Таке спрямування несе тепло, магію, гарний настрій та є позитивним зарядом для глядачів. Головна ідея мультсеріалу полягає в тому, що сила – у дружбі та взаємній підтримці. Про успішне втілення говорить те, що мультсеріал здобув шалену популярність у багатьох країнах світу як серед дітей, так і серед дорослих. Це призвело до монетизації бренду та масштабної маркетингової політики – нині в магазинах представлений широкий асортимент похідних товарів, іграшок та книжок. Виробництво: США	Навчає дружити, цінувати близьких, допомагати та підтримувати тих, хто цього потребує. Ретельно продумані та успішно втілені характери персонажів, достойна імітація звуків природи – все це виховує у дитини естетичний смак. Рольові ігри за участю іграшок, створених за мотивами улюбленого мультсеріалу, сприяють розвитку фантазії, розумінню соціальних ролей, а також формуванню та вдосконаленню комунікативної компетенції

Продовження табл. 1

1	2	3
Ералаш Ералаш	“Ералаш” – дитячий гумористичний відеожурнал, який випускається з 1974 р. (перші роки показ відбувався в кінотеатрах, а згодом – з екранів телевізора). Слово “ералаш” означає “мішанина”. Збірник повчальних, змістовних, цікавих і смішних міні-сюжетів про шкільне життя, про дітей та їхні взаємини між собою, з батьками та багато іншого. Протягом майже сорока років цей серіал успішний серед молоді та осіб старшого покоління. Виробництво: Росія	Ненав'язливо підносить глядачам правильні уроки життя, по доброму висміюючи людські вади, нерозумні вчинки, неправильні орієнтири. Великий масив створеного матеріалу є тематично всеосяжним, здатним зацікавити та порадувати усіх
Кряк-бряк Quack Pack	Продовження знаменитого мультсеріалу “Качині історії”. Дія відбувається після повернення Дональда-Дака з флоту. Він забирає трьох своїх племінників-підлітків до себе та починає самостійно займатися їх вихованням. Бешкетники-каченята завжди готові до нових витівок та пригод. Виробництво: США	Демонструє глядачу різні історії із життя братів-підлітків, їх взаємини між собою та з оточуючими
Ліло і Стіч Lilo & Stitch	Мультсеріал виробництва компанії “Уолт Дісней”. Якісно промальована анімація, яскрава індивідуальність кожного з персонажів та захоплюючий, сповнений неочікуваних поворотів, сюжет зробив цей мультік популярним серед глядачів. Він оповідає історію про двох найкращих друзів: миле дівча з великим добрим серцем Ліло та дивною інопланетною істотою на ім'я Стіч. Виробництво: США	Навчає доброзичливості, дружбі. Втілює ідею, що любов та приязне ставлення можуть позитивно впливати на будь-яку живу істоту, змінювати злий характер та нейтралізувати агресивні намагання
Маленьке королівство Бена та Холлі Ben and Holly's Little Kingdom	Добрий та легкий мультсеріал для дітей дошкільного віку розповідає про пригоди близьких друзів: принцеси-феї Холлі та ельфа Бена. Ці крихітні істоти живуть у казковому королівстві серед гущавини лісів. Маленька Холлі опановує магічне майстерство, але поки що в неї часто-густо не виходить використовувати магію так, як вона задумує, і це нерідно призводить до конфузів. Та поруч є вірний, надійний друг Бен, який завжди приїде на виручку та розділить невдачу. Виробництво: Великобританія	Виховує маленького глядача відповідально ставитися до своїх дій, виправляти те, що було зроблено неправильно, дослухатися до порад старших, бути ввічливим, але залишатися енергійною дитиною, яка любить гратися зі своїми друзями
Мультфільм	Під “Мультфільмом” у програмі каналу представлено збірку радянських мультіків, таких як: “Ну, постривай”, “Мауглі”, “Малюк і Карлсон”, “Пригоди кота Леопольда”, “Умка”, “Крокодил Гена” та багато інших. Виробництво: Радянський союз	Старі добрі мультфільми є багатим ресурсом для навчання та розвитку дитини, а для дорослого – приємним спогадом
Перерва Recess	Мультіплікаційний серіал розповідає про компанію з шести різношерстих за характером школярів, які навчаються в початковій школі. Події у мультіку розгортаються під час великої перерви між уроками. Діти потрапляють у кумедні ситуації та стикаються із різними “шкільними” проблемами, долати які виходить за допомогою дружньої підтримки та взаємовиручки. Виробництво: США	Цей серіал зацікавить аудиторію шкільного віку схожістю тем і ситуацій у мультіку та в реальному житті, а батькам дасть можливість відкрити світ дитячих переживань і проблем, зрозуміти їх мотивації та вчинки
Свинка Пеппа Peppa Pig	Глядачі багатьох країн світу полюбили маленьку героїню англійського анімаційного серіалу – добру, щирю, по-дитячому наївну та пустотливу свинку Пеппу. Сюжет мультіка розповідає про життя Пеппи та її родини. Батьки проводять багато часу з донькою та сином, маленьким братом Пеппи – Джорджем: допомагають їм відкривати світ, коректують поведінку, навчають і виховують у доброзичливій атмосфері любові та поваги. Виробництво: Великобританія	Навчає любити й поважати близьких, відповідати добром на теплоту й ласку, піклуватися про оточуючих, поважати мудрість та досвід старшого покоління. Рекомендуємо до перегляду всієї родини разом із наймолодшими глядачами. У мультіку можна знайти багато прикладів, яким чином організувати спільний сімейний час
Смурфіки The Smurfs	Історії з життя чарівних синіх гномиків, енергійних та непосидючих шукачів пригод, які мешкали в лісах Європи часів Середньовіччя. Турбот у Смурфів чимало – зовсім як у людей. Їх характери і звички різноманітні, а імена говорять самі за себе: тато Смурф, Веселун, Поет, Знайка, Здоровань, Буркун і багато інших. Головним атрибутом кожного персонажа є його великодушність і миловидність. Невгамовний характер смурфіків допомагає їм знаходити пригоди серію за серією. Виробництво: Бельгія, США	Багатосерійна сімейна казка – добра, доступна для сприйняття; без страшних і подразливих елементів, які могли б налякати дитину; з хорошою мораллю, що лежить на поверхні і є зрозумілою для малечі. Сприяє ініціативності, розвиває кмітливість, пропагує доброзичливість
Чіп і Дейл Chip & Dale Rescue Rangers	Пригодницький мультсеріал, створений студією Уолта Діснея. Головними героями є антропоморфні бурундуки Чіп і Дейл, миші Гайка та Рокфор, а також мушка Вжик. Всі вони є членами рятувальної команди. Разом із бадьорими та позитивними персонажами глядач переживає дивовижні, сповнені сміливих і винахідливих вчинків, пригоди. До того ж, команда рятувальників не переслідує корисливих цілей, і щаслива вже від того, що може комусь допомогти вибратися з біди. Виробництво: США	У кожній серії герої мультіка борються зі злом, тим самим показуючи юним глядачам, що можна, а що не можна робити. У фіналі вони завжди перемагають, доводячи, що доброта та єдність завжди викривляють підступні наміри та здолають поганців

1	2	3
II. Пізнавально-навчальні		
Клуб Міккі Мауса Mickey Mouse Clubhouse	Веселий і наочний анімаційний посібник для найменших, які тільки починають пізнавати світ і накопичувати перші корисні знання. Кожна серія побудована таким чином, що на початку заявлена проблема, яка виникла у когось із героїв. Досягнення кінцевої мети – вирішення проблемної ситуації – передбачає виконання низки послідовних завдань. Головні герої студії Уолта Діснея – Міккі, Мінні, Дональд Дак, Гуффі та інші – часто звертаються по допомогу до глядачів. Наприклад, залежно від поточного завдання підказати їм колір, кількість, форму, напрямок тощо, таким чином стимулюючи дитину біля екрану телевізора до розумових, логічних, мисленнєвих процесів. Виробництво: США	Завдяки широкому охопленню тем та демонстрації наочних прикладів мультсеріал допомагає малюку вивчити таблицю множення, навчитися вести рахунок десятками, почати логічно мислити, відрізнити геометричні фігури та багато-багато іншого. Так би мовити, є ресурсом отримання базових знань для подальшого розвитку дитини
Лалалупси Lalaloopsy	Лалалупси – це ляльки, які були зшиті з клаптиків старих тканин. Коли було зроблено останній шов, вони чудесним чином ожили. Оригінальна особистість іграшки задана латкою, яка була використана при її пошитті. У кожній лалалупси є свій домашній улюбленець. Фантастичність світу, у якому живуть оригінальні за зовнішнім виглядом латані дівчата, історія їхньої появи та подальшого існування, а також їх яскраві особистості з привабливими рисами – усе це зачарувало глядачок по всьому світу. Виробництво: США	Барвистий світ, у якому оживають ляльки, дає змогу дати волю фантазіям. У мультику багато різних корисних порад, як навчитися готувати, майструвати, займатися творчістю. Також сюжети мультфільму пропагують дружбу та взаємодопомогу
Лікар Плюшева Doc McStuffins	Гарним і професійним лікарем може бути навіть дитина. У цьому впевнена 6-річна героїня мультсеріалу. Головне у цій справі – нестримне бажання допомагати близьким та всім тим, хто потрапив у біду. Дівчинка Доті вигадала собі ім'я Лікар Плюшева. Тепер іграшки, стаючи її пацієнтами, оживають, коли їх торкається телескоп Доті. Плюшеві звірята можуть розповісти про свої недуги, а лікар, у свою чергу, провести детальне обстеження та призначити лікування. Виробництво: США	Мультик сприяє розвиткові фантазії та уяви, а також вчить глядачів доброзичливому ставленню до оточуючих як істот, так і неістот. Головна героїня щодня навчає своїх пацієнтів, а разом з ними і глядачів, дотримуватися гігієни, правильно харчуватися та зміцнювати здоров'я
Майстер Менні Handy Manny	Головний герой мультику – майстер Менні – безвідмовний хлопчина та умілець на всі руки. Разом зі своєю командою інструментів, які розмовляють, він допомагає своїм сусідам і лагодить усілякі речі. Менні показує глядачам, переважно хлопчикам, як справлятися із повсякденними проблемами, вчить не боятися труднощів, наполегливо працювати й шукати творчий підхід до вирішення справи. Виробництво: США	Майстер Менні навчить глядачів правильному поводженню з інструментами та використанню їх за призначенням, а також наочно продемонструє вміння лагодити та майструвати. Крім того, головний герой допоможе малюкам поповнити лексичний запас і вдосконалити мовленнєві навички
Містер Мейкер Mister Maker	Містер Мейкер – це ведучий пізнавально-навчальної програми розважального спрямування. У формі яскравого, барвистого шоу-уроку втілено ідею наочної творчої лабораторії для маленьких дітей. Ведучий у студії демонструє, як використовувати підручні матеріали та власноруч виготовляти з них винахідливий ексклюзив. Глядачу пропонують багато цікавих ідей та несподіваних перетворень. Мотто програми: "Містер Мейкер може все!" Виробництво: Великобританія	Навчає дітей створювати різні вироби, в тому числі багатомірні: малюнок, аплікацію, скульптуру. Розвиває уяву глядача. Спонукає до створення власних саморобок. Рекомендуємо для сімейного перегляду, аби дорослі бачили увесь процес створення виробу та могли підсобити своїй дитині. До того ж, спільне дозвілля позитивно позначається на психічному стані дитини
Олівія Olivia	Мультсеріал, головною героїнею якого є свинка Олівія. У неї неймовірно багата фантазія, і вона весь час уявляє себе в різних образах: то видатною піаністкою, то відомим кінорежисером, то сміливим полководцем тощо. Родина Олівії – це тато, мама, сама Олівія та двоє її менших братів. Герої-тварини персонафіковані й тому їх життя вирує навколо справ і побуту звичайної сім'ї. Виробництво: США	Разом з Олівією маленькі глядачі вчать різним умінням, наприклад, малювати, співати, піклуватися про тих, хто захворів, доглядати за рослинами та навіть тому, як бешкетувати та гратися із друзями
Фіксики Фиксики	Анімаційний мультсеріал для всієї родини, створений за мотивами повісті Едуарда Успенського "Гарантійні чоловічки". Фіксики – це маленькі антропоморфні істоти, які живуть у техніці та побутових приладах. Вони – вмілі й сумлінні спеціалісти з експлуатації та ремонту будь-якої домашньої техніки: від електронної зубної щітки до холодильника. Доглядають за машинами вони зсередини: чистять, змащують, лагодять. Крихітні майстри зазвичай ховаються від людського ока, втім герої цієї історії заприятелювали з хлопчиком Дім Дімічем, у квартирі якого вони хазяйнують. Виробництво: Росія	Дитина разом із героями мультфільму в дуже доступній формі дізнається про принципи роботи та внутрішність самих різних механізмів і гаджетів. Також, принагідно, в не нав'язливій формі, глядачу роз'яснюється техніка безпеки та правила користування побутовими приладами та предметами сучасної техніки

Продовження табл. 1

1	2	3
III. Пізнавально-освітні		
Казка з татом	<p>“Казка з татом” – якісний анімований продукт власного виробництва телеканалу “ПЛЮСПЛЮС”, створений за підтримки провідних українських видань дитячої книги.</p> <p>Місійність цієї програми полягає у тому, щоб відродити традиції сімейного читання. Оповідач із числа відомих татусів країни (Остап Ступка, Андрій Доманський, Юрій Горбунов, Павло Зібров та ін.) запрошує глядачів у світ казки.</p> <p>Професійно озвучені, якісно та яскраво анімовані історії можуть стати чудовим ритуалом сімейного перегляду перед сном малої дитини. Чим більше батьки приділяють часу спільному перегляду корисного розвивального контенту та його обговоренню, тим менше проблем у майбутньому буде мати дитина під час навчання в школі і формування соціальних зв'язків.</p> <p>Виробництво: Україна, телеканал “ПЛЮСПЛЮС”</p>	<p>Казки розвивають уяву, фантазію та образне мислення дитини.</p> <p>Рекомендуємо для сімейного перегляду з обов'язковим обговоренням почутої історії: батьки повинні пояснити малюкові мораль казки, всі незрозумілі слова чи явища, а також попросити дитину розповісти про героїв, які йому сподобалися та чому</p>
Кім 5+ Kim Possible	<p>Пригодницький комедійний мультсеріал, який оповідає про тінейджерку Кімберлі, ученицю старшої школи. Її життя – буденність звичайного підлітка зі шкільним розкладом і позакласними заняттями у групі підтримки. Однак вона ще й супер агент, яка рятує світ від уселенського зла. І, до речі, що досить незвично для мультфільмів такого змісту, геройські заняття Кім – ні для кого не секрет. Вона повідомила на своєму сайті в інтернеті, що може все. І тепер усі охочі випробовують її сили.</p> <p>Виробництво: США</p>	<p>Пізнавально-освітній ефект у контексті двох сюжетних ліній, пов'язані воедино: з одного боку – пригоди, місії, бойові мистецтва, зброя, гаджети, кібернетика, робототехніка, генетичні модифікації; з іншого – сім'я, школа, і всі комплекси та страхи, які бувають у підлітковому віці</p>
Перехрестя в джунглях Jungle Junction	<p>Пізнавальний і повчальний мультсеріал для найменших глядачів. Динамічний та яскравий мультік з якісним музичним оформленням. Персонажі – забавні тваринки, які пересуваються на коліщатках. У кожній серії відтворюються усілякі спірні ситуації або проблемні моменти, які завжди вирішуються мирно, бо життя в цих казкових джунглях побудоване на принципах гармонії, доброти, дружби та взаємоповаги.</p> <p>Виробництво: Великобританія</p>	<p>Мультік спрямований на те, щоб малеча отримала перші знання про безпеку руху, дорожні знаки та карти. Герої наочно демонструють, з якими небезпеками можна зустрітися на дорозі та яким чином їх обійти</p>
Смішарики: Пін-Код Смешарики: Пин-код	<p>Продовження пригод невгамовних мультиплікаційних героїв втілено у мультсеріалі пізнавально-освітнього спрямування “Смішарики: Пін-код”.</p> <p>Смішарики – це дружня компанія кумедних круглих персонажів, кожен з яких має свою історію та свій характер. Жага до нових знань змусила забавних звірят детально вникнути у фізичні та хімічні процеси, принципи й особливості роботи різних приладів. Розширюючи коло інтересів, смішарики відправилися навіть у космос.</p> <p>Виробництво: Росія</p>	<p>Просто, доступно, наочно знайомить глядача зі світом високих технологій, розкриває сутність фізичних явищ, демонструє процес наукового відкриття, матеріалістично пояснює закони дії та протидії. “Пожвавлення теорії засобами мультиплікації значно полегшує її усвідомлення” [6, с. 39]</p>
IV. Розважальні		
Знімала мама	<p>Програма розважального спрямування “Знімала мама” для дітей середнього та старшого віку – хіт-парад відеороликів. Аматорські ролики різної якості та походження відібрані за рубриками (наприклад, “Котики-муркотки”, “Хто сказав: Гав?”, “Дитяча колотнеча”, “Фізкульт-привіт!”, “Авто-мото-велояпи”) та озвучені за кадром в анекдотичному стилі.</p> <p>Виробництво: Україна, телеканал “ПЛЮСПЛЮС”</p>	<p>Розважає. Часто дає глядачеві привід посміятися і над собою, згадавши себе чи своїх близьких у схожих комічних ситуаціях</p>
Оггі та Кукарачі Oggy et les Cafards	Див. табл. 1	Див. табл. 1
Нові пригоди Вінні Пуха The New Adventures of Winnie the Pooh	<p>Якісно промальований, професійно озвучений мультфільм, знятий на студії Уолта Діснея. В основу було покладено оригінальні картини зі збірки творів про Вінні Пуха, написані Ернестом Шепардом.</p> <p>Мультік зображає кумедні пригоди та історії, в які постійно потрапляють простодушний Вінні та його вірний друг – П'ятачок. Крім них, постійними дійовими особами стають мудрий всезнайка Кролик, меланхолійний віслучок та веселий, непосидючий тигрик.</p> <p>Виробництво: США</p>	<p>Добрий, веселий, яскравий мультфільм сприяє гарному настрою та розважає глядача</p>
Сова The Owl	<p>Короткометражний мультсеріал. Тривалість серії – одна хвилина. Роль головного персонажа відведена пурпурній сові з блакитними лапами. У кожній серії героїню зображено в несприятливих, небезпечних обставинах. Попри всі намагання запобігти біді, фінал для сови завжди – фатальний.</p> <p>Виробництво: Франція</p>	<p>На сайті телеканалу цей мультфільм зазначено як розважальний.</p> <p>Хвилинна анімація демонструє чергові передумови та обставини гибелі птаха. Не рекомендуємо для перегляду дітям взагалі. Відносимо сюжет цього мультсеріалу до виваю “чорного гумору” – наполягаємо на тому, що перегляд можливого виключно дорослою аудиторією з усталеною психікою</p>

1	2	3
Чорний Плащ Darkwing Duck	Комедійний пригодницький мультсеріал, створений компанією Уолт Діснея. Сюжет розповідає про таємничого супер-героя – качура на прізвисько Чорний Плащ. Він – борець за справедливість і мир. Добрий і чуйний герой завжди готовий допомогти нужденним. Часто його дії трохи незграбні, але поруч вірні друзі, які допомагають впоратися зі скрутою. Виробництво: США	Розважає, надає можливість відпочити біля екрану телевізора усією родиною. У мультику багато гумору, влучних смішних фраз
Чудеса на віражах TaleSpin	Дія мультсеріалу відбувається у вигаданому портовому місті-державі Кейп-Сюзет, оточеному з усіх боків гігантськими скелями. Єдина можливість потрапити до міста через вузьку ущелину повітряним шляхом або по воді. Усі персонажі – антропоморфні тварини. Так, наприклад, основні герої: першокласний льотчик вантажного гідролітака Балу, його штурман Кіт, та молода директорка компанії, у якій вони працюють, Ребека зі своєю малою донькою Молі – ведмеді. Механік цієї ж компанії Баламут – лев. Властник ресторану для пілотів Луї – орангутанг. Ватажок піратської банди Дон Карнаж – вовк. Впливовий та багатий бізнесмен Кейп-Сюзета Шер Хан – тигр. Головнокомандувач повітряного флоту сусідньої держави Тембрія полковник Іванод Спігод – кабан. Сюжет розвивається з моменту першої зустрічі Балу та Кіта. Вони швидко стають друзями й напарниками. Але відтоді головні герої весь час ненароком опиняються в епіцентрі інтриг і вплутуються в небезпечні історії. Нерідко їм доводиться протистояти зраді повітряних піратів або представникам мілітаристської, тоталітарної держави Тембрія. Виробництво: США	Розважає. Продовжувані історії про подорожі небесними просторами з несподіваними поворотами, яскравими персонажами, гумором, демонстрацією цінностей дружби, взаємовиручки, розуму та сміливості, викликають інтерес у глядачів різного віку

IV. Висновки

Згідно з табл. 1, в ефірному різноманітті телеканалу “ПЛЮСПЛЮС” наявні усі типи програм за функціональним спрямуванням,

заявлені у цій науковій розвідці. Кількісні показники у відсотках запропонованих типів програм подаємо у діаграмі (див. рис. 1).

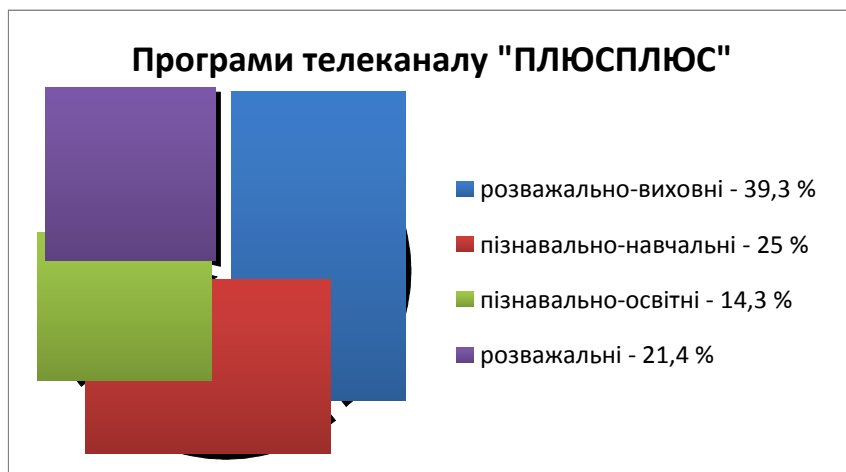

Рис. 1. Типи програм телеканалу “ПЛЮСПЛЮС” за функціональним спрямуванням, % (листопад-грудень 2013 р.)

Уніфіковані дані дають змогу побачити повну ефірну картину каналу і зробити висновки щодо змістового наповнення матеріалу та його потенційної користі для глядача. Змістове наповнення ефіру більшою мірою відповідає політиці каналу “ПЛЮСПЛЮС” щодо їхніх ціннісних орієнтирів: сім’я, дружба, доброта, відкритість, щирість, оптимізм, допитливість, розвиток [13].

Більшу частину мовлення становлять мультфільми й анімовані продукти. Винятком є програми: “Єралаш”, “Казка з татом”, “Містер Мейкер” та “Знімала мама”.

Контент досліджуваних телеканалів – імпортований продукт виробництва США.

Окрім того, є мультфільми з Бельгії, Великобританії, Росії та Франції.

Проаналізувавши змістове наповнення “ПЛЮСПЛЮС”, робимо висновки про те, що в ефірі каналу представлений в основному якісний продукт для дитячої аудиторії, який може бути використаний з навчально-виховною, пізнавально-освітньою, соціалізаційною та розважальною метою.

Аналогічним способом за той самий період (листопад-грудень 2013 р.) здійснено спостереження та типологічний аналіз контенту першого українського спеціалізованого дитячого телеканалу “Піксель”, який розпочав мовлення кількома місяцями раніше

за “ПЛЮСПЛЮС”. У подальшому буде здійснено порівняння результатів аналізу контенту українських дитячих телеканалів “Піксель” та “ПЛЮСПЛЮС”.

Список використаної літератури

1. Анімація [Електронний ресурс] // Вільна енциклопедія Вікіпедія. – Грудень, 2013. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%BD%D1%96%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F>.
2. Анимация или мультипликация [Електронний ресурс] // Студия рекламной мультипликации. – Декабрь, 2013. – Режим доступу: <http://linniv-2d.com.ua/ru/interesnyachok/14-anima-vs-multik.html>.
3. Білега В. Анімаційні технології при створенні відеоконтексту для ЗМІ / В. Білега, Д. Мовчанок, О. Скіць // Новітні технології телерадіомовлення: світовий досвід : матеріали наукового колоквиуму, Київ, 16 листопада 2011 р. / за заг. ред. В.В. Різуна ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т журналістики ; Телерадіоклуб ; передмова та упорядкування В.В. Гоян. – Прилуки : Прилуцька міська друкарня, 2012. – 184 с.
4. Загороднюк В.Є. Передумови створення та практика функціонування дитячих телеканалів “Піксель” та “ПЛЮСПЛЮС” / В.Є. Загороднюк // Актуальні питання масової комунікації : науковий журнал / голов. ред. В.В. Різун ; Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка. – К., 2013.
5. Евсеєва Е.М. Современные якутские мультфильмы с точки зрения экологического воспитания [Электронный ресурс] / Е.М. Евсеєва // Студенческий научный форум : IV Междунар. студ. электронная науч. конф., февраль–март 2012. – Режим доступу: <http://www.rae.ru/forum2012/245/3011>.
6. Егоров В.В. Телевидение и школа: Проблемы учебного телевидения / В.В. Егоров. – М. : Педагогика, 1982. – 144 с.
7. Єлісовенко Ю.П. Реалії та перспективи становлення дитячого телебачення в Україні / Ю.П. Єлісовенко // Журналістика : науковий збірник / за ред. Н. Сидоренко. – К. : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2012. – Вип. 11 (36). – С. 31–36.
8. Кошак К.О. Українські телепрограми для дітей та юнацтва: концептуальні засади [Текст] : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.08 / К.О. Кошак ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка, Інститут журналістики. – К., 2007. – 240 с.
9. Мультфильмы – источник эмоционального и интеллектуального развития детей [Электронный ресурс] // Официальный сайт Павлоградской библиотеки. – Декабрь, 2013. – Режим доступу: <http://www.pavlodarounb.kz/stati/multfilmny-%E2%80%93-istochnik-emocionalnogo-i-intellektualnogo-razvitiya-detej.html>.
10. Офіційний сайт групи 1+1 медіа [Електронний ресурс]. – Грудень, 2013. – Режим доступу: <http://media.1plus1.ua/group/broadcasting/plusplus/>.
11. Пенчук І.Л. Телебачення для дітей в Україні: інформаційно-емоційний і змістовно-тематичний потенціал : дис. ... д-ра наук із соц. ком. : 27.00.04 / Інна Леонідівна Пенчук ; Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя, 2012. – 423 с.
12. Пенчук І.Л. Телебачення для дітей в Україні : монографія / І.Л. Пенчук. – Запоріжжя : КПУ, 2011. – 384 с.
13. Про нас: ПЛЮСПЛЮС [Електронний ресурс] // Офіційний сайт телеканалу “ПЛЮСПЛЮС”. – Грудень, 2013. – Режим доступу: <http://www.plus-plus.tv/about>.

Стаття надійшла до редакції 13.05.2014.

Загороднюк В.Е. Контент детского телевизионного канала “ПЛЮСПЛЮС”: функциональное направление

В статье описаны контент специализированного детского канала “ПЛЮСПЛЮС”, а также результаты типологического анализа эфирного наполнения канала по функциональным направлениям. Предложено разделение контента на следующие типы: развлекательно-воспитательный, познавательно-учебный, познавательно-образовательный, развлекательный. Акцентировано внимание на определении детской телевизионной программы, обозначены различия между мультипликацией и анимацией. В контексте вопроса о пользе просмотра детского телевидения упоминается коммуникационная технология “эдьютейнмент” (“Образование + развлечение”).

Ключевые слова: детский канал, контент, программа, мультфильм, анимация, типизация.

Zagorodniuk V. The content of children’s television channel “PLUSPLUS”: functional orientation

This research paper shows the content analysis of the TV channel “PLUSPLUS” in terms of its functional area. Earlier, we have presented a research paper on prerequisites for creation and operation in practice of the TV channels “Pixel” and “PLUSPLUS”, and in a separate published work, we have described a similar research regarding content of the TV channel “Pixel”.

The aim of this research paper is to analyze the on-air material of the TV channel "PLUSPLUS" as well as discovery of its educational, informative and socializing potential.

The paper shows the results of content analysis of the TV channel "PLUSPLUS" during the period from November up to December 2013. The data obtained during the observation and analysis is tabulated. All programs aired during the analyzed period were typed by the functional area: entertaining and educational, informative and training, informative and educational, and entertaining.

Entertaining and educational programs are aimed at socialization, demonstration of behavior models, and determination of clear boundaries between "good" and "bad". Informative and training programs make the children acquire new knowledge and skills, discover the world around them, broaden their outlook. Informative and educational programs somewhat duplicate the informative and training programs in functional terms, the difference is that they provide a general theoretical concepts, offer to look wider or deeper, while the informative and training ones keep emphasis on practical skills. Entertaining programs are intended for relaxation and enjoyment of watching TV.

All programs of TV channel "PLUSPLUS" have entertaining features, which attract the viewers' attention and interest.

The unified data make it possible to see the full on-air picture of the channel and make conclusions regarding the content of the on-air material and its potential benefits to the viewer. Cartoons and animated products take the major portion of the channel air time. The content of the analyzed TV channels consists of the imported product made in USA. In addition, there are cartoons from Belgium, Great Britain, Russia and France.

Key words: *children's channel, content, the program, cartoon, animation, typization.*